

Stara mati božičuje . . .

Prišel je najlepši večer, kralj vseh večerov: sveti večer. Tihe sanje je prinesel po hišah, tiha radost je prišla z njim. Tudi v kočo pod goro je stopil in obiskal staro mamico, ki sama živi v tem tihem, malem domovju. In tudi danes, na sveti večer, je starka sama; edina tovarišica ji je drobna lučka, ki brli pod stropom, in male jaslice, ki jih je naredila starka v spomin temu svetemu večeru.

Kdo pa naj tudi božičuje z njo? Njen mož je umrl že pred leti v daljni Ameriki. Njena hčerka Angelica je umrla, ko je bila stara komaj dvajset let. Sin Janez ji pa živi v tujini — kdo ve, kje. Že deset let ga ni bilo domov, že pet let ji ni ne pisal, ne sporočil, kje je.

Sama božičuje starka, ločena od sveta kakor kočica, v kateri prebiva. Z žalostnimi mislimi obhaja sveti večer, a vendar vdano in zadovoljno kakor malokdo.

Pokropila je svoj mali hram z blagoslovljeno vodo in ga pokadila z dišečim kadilom. Skuhala si je čaja, ki se je kaj prilegel, nato pa je naslonila staro glavo v dlan in se zagledala v male borne jaslice.

V hlevčku sveta Mati in rednik Jožef, nad hlevcem zlata zvezda-vodnica; okrog po gričku pa raztresene črede ovac, med njimi pa gode pastirček na piščal. Tam v kotu je več pastirčkov skupaj, in bel angel jim je prinesel ravno veselo poročilo: „Ne bojte se; danes je rojen Rešenik sveta!“

Starka vidi vse to in zdihuje, naj tudi njenega sina nase potegne božja ljubezen, če morda tava v zmoti; naj bode Jezus rojen tudi za sina Janeza.

Zagleda se starka v pastirčka, ki je ravno prignal k hlevčku mehkorunega janjčka.

„Ej, če bi bila jaz ta pastirček, in janček moj Janez,“ vzdihne starka. Debela solza ji kane na lice. Morda se je zbal, da se je mogoče njeni sin obrnil s prave poti, da morda tava v senci zmote in pregrehe, in to jo je zbolelo. Morda pa se je spomnila, kako je sama in zapuščena, sin pa božičuje morebiti ravno tako osamljen in zapuščen kdovekje v tujini, ki je mačeha. Morda pa je bilo oboje, in to jo je zbolelo, da je zajokala.

Spomnila se je tiste ure, ko se je poslavljala njen sin; spomnila se je, kako ji je obljuboval, da se kmalu vrne. A sedaj — ni ga. In že deset svetih večerov božičuje sama. Koliko noči je presanjala v sladkem hrepenjenju, češ, morda se le vrne, a ni ga bilo. Kolikokrat, ko je bila viharna in temna noč, je prižgala na okno lučko, češ, danes morda le pride v tej temni noči. Prižgem lučko, da ne izgreši kočice. Prižgala jo je in postavila na okno, a sina ni bilo. Kolikokrat je gledala podnevi skozi okno doli po stezi, ki pelje iz vasi, ali ne bo morda zagledala mladeniča, ki ji bo vesel zamahnil s klobukom v pozdrav, ki bo zamahnil z robcem in zavriskal, ko zagleda rojstno kočico. Čakala je kakor Tobijeva mati — a ni ga bilo.

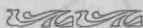
In danes je že deseti sveti večer, kar ni sin božičeval doma, kar je sama s svojo žalostjo. Tako je razmišljala starka in počasi, počasi, da ni

vedela kdaj, je zadremala . . . Lepe sanje so jo objele: Prišel je sin, ravno danes, ko je sveti večer. Tako lep je bil, zrastel je in imel je brke. Prišel je in objel mater. „Mati, prišel sem, da božičujeva skupaj po desetih letih. Hudo je v tujini, mati; pa sem prišel, da bom pri Vas. Vaša ljubezen me je pritegnila,“ je rekel in jo objel.

Zdramila se je starka in nekako plašno in neverjetno pogledala. Gledala je, kje je sin, ki je stal ravnokar pred njo — a ni ga bilo. Bridkotesno je postalo starki pri srcu, da bi zajokala kakor dete — — —

Pa čuj! Začujejo se koraki . . . Nekaj je potrkalo na vrata . . . odprla so se, in sanje so postale resnica. Stal je sredi sobe lep mladenič. Mati je planila k njemu in ga objela, kakor more objeti edinole mati sina, ki si ga je želela nazaj, domov dolga leta. On pa je rekel: „Mati, prišel sem da božičujeva skupaj po desetih letih. Hudo je v tujini, mati, pa sem prišel, da bom pri Vas. Vaša ljubezen me je potegnila nase.“ Tako je rekel Janez in ihtel veselega svidenja na prsih materinih. Zdajci pa so se oglasili mili božični zvonovi in še nikdar niso peli tako blaženo Janezu in njegovi materi kot ta večer . . .

Bogumil Gorenjko.

Odmev božične noči.

Bila je božična noč . . .

Rahle in omahljive so bile stopinje v mehkem snegu, v tej lepote polni božični noči, ob svitu blede lune. Šel sem skozi gozd in zaslišal zvon. Kako čudno so mi doneli na uho ti nebeškozveneči glasovi!

Zvonenje v tej nočni tihoti . . . Oh, kako to prešine človeku srce, dvigne mu misli in mu za kratek čas olajša trpljenje.

Zdelo se mi je, kakor da sem v poletnih večerih na vrtu in kakor da poslušam mило petje planinskih vil. — Ko pa je nehalo zvoniti, sem se vzdramil. Čudno se mi je zdelo ter sem premišljeval . . . Bila je božična pesem — sem rekel — in stopil iz gozda na plano . . .

* * *

Bil sem v koči na bregu in gledal sem skozi okno po dolini. Drevje se je šibilo pod težo snega. S snegom pobeljene hiše so bile razsvetljene; cerkvi na holmcu pa se mi je zdela kakor straža, čuječa nad vasjo v tej lepi božični noči.

Zagledal sem v dolini luči; bile so goreče baklje. Ob njih svetlobi so šli ljudje v cerkev. Šli so počasnih korakov in zaviti v gorko obleko. Zvonovi so zapeli, ustavili so se ljudje za trenotek, potem pa zopet speli naprej s počasnim korakom . . .

Gledal sem v dolino in čul sem zvonove. Zdelo se mi je, kakor da pojó glorio v čast Novorojenemu.

Utihnila je božična pesem; jaz pa še često sanjam o nji.

Fr. Ser. Bogdanov.

